

40/1993 Sb.

ZÁKON

České národní rady

ze dne 29. prosince 1992

o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky

Změna: 272/1993 Sb.
Změna: 337/1993 Sb.
Změna: 140/1995 Sb.
Změna: 139/1996 Sb.
Změna: 194/1999 Sb.
Změna: 320/2002 Sb.
Změna: 357/2003 Sb.
Změna: 413/2005 Sb.

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 1

Obecná ustanovení

(1) Fyzické osoby, které ke dni 31. prosince 1992 byly státními občany České republiky a zároveň státními občany České a Slovenské Federativní Republiky, jsou od 1. ledna 1993 státními občany České republiky.

(2) Při posuzování, zda je fyzická osoba státním občanem České republiky, popřípadě do 31. prosince 1992 byla státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky, se postupuje podle předpisů platných v době, kdy mělo dojít k nabytí nebo pozbytí státního občanství této osoby. 1)

(3) Pro účely tohoto zákona se dítětem rozumí fyzická osoba mladší 18 let, pokud podle právního řádu, který se na ni vztahuje, 1a) nenabyla zletilosti dříve.

ČÁST PRVNÍ

Nabývání státního občanství

§ 2

Státní občanství České republiky se nabývá

- a) narozením (§ 3),
- b) osvojením (§ 3a),
- c) určením otcovství (§ 4),
- d) nalezením na území České republiky (§ 5),
- e) prohlášením (§ 6, § 18a nebo § 18b),
- f) udělením (§ 7 až 12).

§ 3

Narozením

Dítě nabývá narozením státní občanství České republiky,
a) je-li alespoň jeden rodič státním občanem České republiky nebo

b) jsou-li rodiče osobami bez státního občanství (dále jen "bezdomovec"), alespoň jeden z nich má trvalý pobyt na území České republiky a dítě se na jejím území narodí.

§ 3a

Osvojením

Dítě, jehož alespoň jeden osvojitel je státním občanem České republiky, nabývá státního občanství České republiky dnem právní moci rozsudku o osvojení

§ 4

Určením otcovství

Dítě narozené mimo manželství, jehož matka je cizí státní občankou nebo bezdomovkyní a otec státním občanem České republiky, nabývá státní občanství České republiky

a) dnem souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství 2) nebo

b) dnem právní moci rozsudku o určení otcovství. 3)

§ 5

Nalezením na území České republiky

Fyzická osoba nalezená na území České republiky je státním občanem České republiky, pokud se neprokáže, že nabyla narozením státní občanství jiného státu.

§ 6

Prohlášením

(1) Fyzická osoba, která byla k 31. prosinci 1992 státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky, ale neměla ani státní občanství České republiky ani státní občanství Slovenské republiky, si může zvolit státní občanství České republiky prohlášením.

(2) Rodiče, popřípadě jeden z nich mohou do prohlášení zahrnout i dítě.

(3) Rodiče, popřípadě jeden z nich mohou pro dítě učinit samostatné prohlášení.

(4) Činí-li prohlášení podle odstavce 2 nebo 3 pouze jeden z rodičů dítěte, připojí souhlas druhého rodiče s volbou státního občanství České republiky pro dítě, pokud nebyl výkon rodičovské zodpovědnosti druhého rodiče omezen nebo pozastaven anebo nedošlo-li ke zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo způsobilosti k právním úkonům nebo pokud není pobyt druhého rodiče žijícího mimo území České republiky znám.

(5) Jsou-li oba rodiče dítěte zbaveni rodičovské zodpovědnosti, výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven či omezen, nemají-li způsobilost k právním úkonům nebo pokud není pobyt rodičů žijících mimo území České republiky znám, může učinit prohlášení soudem ustanovený poručník, popřípadě opatrovník dítěte; souhlas rodičů se v těchto případech nevyžaduje.

(6) Potomci fyzické osoby, která byla k 31. prosinci 1992 státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky, ale neměla ani státní občanství České republiky, ani státní občanství Slovenské republiky, v linii přímé, kteří nabyli zletilosti, si mohou zvolit státní občanství České republiky prohlášením pouze za předpokladu, že nemají jiné státní občanství.

(7) Prohlášení se činí u krajského úřadu, v hlavním městě Praze u úřadu městské části 3a) určené Statutem hlavního města Prahy, ve městech Brno, Ostrava a Plzeň u magistrátů těchto měst (dále jen "úřad"), příslušného podle místa trvalého pobytu fyzické osoby, která prohlášení činí. V cizině se toto prohlášení činí před zastupitelským úřadem České republiky.

(8) Příslušný úřad vydá o prohlášení osvědčení; kopii prohlášení a osvědčení zašle Ministerstvu vnitra (dále jen "ministerstvo") a nabytí státního občanství České republiky oznámí

a) ohlašovně místa trvalého pobytu v České republice, 3f)

b) Policii České republiky,

c) územní vojenské správě, podléhá-li fyzická osoba branné povinnosti.

Udělením

§ 7

(1) Státní občanství České republiky lze na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje

současné tyto podmínky:

- a) má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje,
- b) prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyla dosavadní státní občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky,
- c) nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin,
- d) prokáže znalost českého jazyka a
- e) plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, 3g) povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

(2) Manželé mohou podat společnou žádost o udělení státního občanství České republiky.

(3) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky stanoví obecně závazným právním předpisem kriteria pro prokazování znalostí českého jazyka podle odstavce 1 písm. d).

§ 8

(1) K žádosti o udělení státního občanství České republiky žadatel připojí

- a) rodný list, pokud uzavřel manželství, i oddací list, popřípadě doklad o rozvodu manželství nebo úmrtní list zemřelého manžela,
- b) doklad o tom, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo doklad o pozbytí dosavadního státního občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky,
- c) výpis z rejstříku trestů, jde-li o žadatele staršího 15 let; tento doklad nesmí být starší šesti měsíců,
- d) životopis.

(2) Za účelem prokázání podmínky uvedené v § 7 odst. 1 písm. e) si ministerstvo může vyžádat potvrzení finančního úřadu o úhradě daní a poplatků, kopie daňových přiznání, výpisů z obchodního rejstříku, živnostenských listů nebo pracovních smluv, potvrzení zdravotní pojišťovny o řádném průběhu a platbách veřejného zdravotního pojištění a potvrzení zaměstnavatele o úhradě daně z příjmů a o platbách na veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

§ 9

(1) Rodiče mohou do žádosti zahrnout i dítě. K žádosti připojí

- a) rodný list dítěte,
- b) doklad o tom, že dítě nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo doklad o pozbytí dosavadního státního občanství dítěte, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky.

(2) Pokud žádost podle odstavce 1 podává pouze jeden z rodičů, předloží kromě dokladů uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) také souhlas druhého rodiče se změnou státního občanství dítěte, pokud výkon rodičovské zodpovědnosti druhého rodiče nebyl omezen nebo pozastaven, nedošlo-li ke zbavení jeho rodičovské zodpovědnosti nebo způsobilosti k právním úkonům anebo pokud není pobyt druhého rodiče žijícího mimo území České republiky znám. Jsou-li oba rodiče dítěte zbaveni rodičovské zodpovědnosti, výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven či omezen, nemají-li způsobilost k právním úkonům nebo pokud není pobyt rodičů žijících mimo území České republiky znám, může učinit prohlášení soudem ustanovený poručník, popřípadě opatrovník dítěte; souhlas rodičů se v těchto případech nevyžaduje.

(3) Státní občanství České republiky lze na žádost zákonného zástupce udělit i dítěti samostatně; k žádosti se připojí doklady uvedené v odstavci 1.

§ 10

(1) Státní občanství České republiky uděluje ministerstvo; žadateli vydá Listinu o udělení státního občanství České republiky.

(2) Žádost se podává u úřadu příslušného podle místa trvalého pobytu žadatele. Úřad ověří pohovorem se žadatelem jeho znalost českého jazyka a o výsledku učiní záznam do spisu. Znalost českého jazyka neprokazuje žadatel, který je nebo byl státním občanem Slovenské republiky. Úřad vyplní se žadatelem dotazník, jehož obsah je stanoven v příloze; prostřednictvím Policie České republiky pak zašle žádost spolu se svým stanoviskem, stanoviskem obecního úřadu a s doklady stanovenými tímto zákonem nejpozději do 30 dnů od jejího podání ministerstvu.

(3) Ministerstvo je povinno posoudit žádost o udělení státního občanství i z hlediska bezpečnosti státu; může si při tom vyžádat stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky; pokud je obsahem těchto stanovisek informace podléhající utajení podle zvláštního zákona 3b) , nestává se součástí spisu.

(4) Správní řízení o udělení státního občanství je zahájeno dnem, kdy žádost došla ministerstvu.

(5) Ministerstvo o žádosti o udělení státního občanství rozhodne do 90 dnů od zahájení správního řízení.

(6) Úřad zašle zápis o složení státoobčanského slibu nebo zápis o převzetí listiny o udělení státního občanství České republiky ministerstvu a oznámí nabytí státního občanství

- a) ohlašovně místa trvalého pobytu v České republice,
- b) Policii České republiky,
- c) územní vojenské správě, podléhá-li fyzická osoba branné povinnosti.

§ 11

(1) Ministerstvo může prominout podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. a), má-li žadatel na území České republiky povolen trvalý pobyt a

- a) narodil se na území České republiky, anebo
- b) žije na území České republiky nepřetržitě alespoň 10 let, anebo
- c) měl v minulosti státní občanství České republiky, popřípadě státní občanství České a Slovenské Federativní Republiky, anebo
- d) byl osvojen státním občanem České republiky, anebo
- e) jeho manžel (manželka) je státním občanem České republiky, anebo
- f) jehož alespoň jeden z rodičů je státním občanem České republiky, anebo
- g) přesídlil do České republiky do 31. prosince 1994 na základě pozvání vlády, nebo
- h) je bezdomovcem nebo má na území České republiky přiznáno postavení uprchlíka.

(2) Ministerstvo může dále prominout podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. b), pokud má žadatel na území České republiky povolen trvalý pobyt, oprávněně se zdržuje na území České republiky po dobu nejméně 5 let, má skutečný vztah k České republice a

- a) právní předpisy státu, jehož je státním občanem, neumožňují jeho propuštění ze státního svazku nebo tento stát odmítá o jeho propuštění ze státního svazku vydat doklad,
- b) jeho propuštění ze státního svazku je spojeno s nepřiměřenými správními poplatky či jinými v demokratickém státě nepřijatelnými podmínkami,
- c) podáním žádosti o propuštění ze státního svazku by žadatel mohl vystavit sebe nebo osoby blízké pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení,
- d) udělení státního občanství České republiky by bylo významným přínosem pro Českou republiku zejména z hlediska vědeckého, společenského, kulturního či sportovního, nebo
- e) pozbyl v minulosti státní občanství Československé republiky nebo České a Slovenské Federativní Republiky nebo České republiky, pokud nejde o žadatele, který je státním občanem Slovenské republiky.

(3) Podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. b) lze rovněž prominout žadateli, který má v České republice povolen trvalý pobyt po dobu nejméně 5 let, má skutečný vztah k České republice a oprávněně se zdržuje na jejím území po dobu nejméně 20 let.

(4) Ministerstvo může dále v případech hodných zvláštního zřetele prominout i podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. d) a e).

§ 12

Státoobčanský slib

(1) Fyzická osoba, které bylo uděleno státní občanství České republiky, nabývá státní občanství České republiky podle § 7 dnem složení tohoto slibu:

"Slibuji na svou čest věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat všechny zákony a jiné obecně závazné právní předpisy. Slibuji, že budu plnit všechny povinnosti státního občana České republiky".

(2) Dítě zahrnuté do žádosti rodičů, nabývá státní občanství České republiky dnem, kdy je nabývá alespoň jeden z rodičů; bylo-li státní občanství České republiky tomuto dítěti uděleno samostatně, nabývá je dnem převzetí Listiny o udělení státního občanství České republiky zákonnými zástupci.

(3) Ministerstvo může složení státoobčanského slibu prominout. V tom případě fyzická osoba nabývá státní občanství České republiky dnem, kdy rozhodnutí o prominutí složení státoobčanského slibu nabylo právní moci.

(4) Fyzická osoba skládá státoobčanský slib před tajemníkem obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze před tajemníkem úřadu městské části příslušného podle místa jejího trvalého pobytu, ve městech Brno, Ostrava a Plzeň před tajemníkem magistrátu těchto měst, v cizině před vedoucím zastupitelského úřadu České republiky.

ČÁST DRUHÁ

Pozbývání státního občanství

§ 13

Státní občanství České republiky se pozbývá

a) prohlášením (§ 16),

b) nabytím cizího státního občanství na základě výslovného projevu vůle (§ 17 odst. 1).

nadpis vypuštěn

§ 14

zrušen

§ 15

zrušen

§ 16

Prohlášením

(1) Státní občan České republiky, který se zdržuje v cizině a současně je státním občanem cizího státu, může nejdříve dnem, kdy dosáhne zletilosti, prohlásit, že se vzdává státního občanství České republiky.

(2) Prohlášení podle odstavce 1 se činí před zastupitelským úřadem České republiky. Žadatel v něm uvede

a) kdy nabyl cizí státní občanství,

b) místo posledního trvalého pobytu na území České republiky nebo, že nikdy takový pobyt neměl.

K prohlášení připojí doklad o státním občanství České republiky a doklad o tom, že nabyl státní občanství cizího státu.

(3) Rodiče mohou do prohlášení podle odstavce 1 zahrnout i dítě, které je státním občanem České republiky a současně je státním občanem cizího státu. K prohlášení připojí:

a) rodný list dítěte,

b) doklad o tom, že dítě nabylo státní občanství cizího státu.

(4) Pokud žádost podle odstavce 3 podává pouze jeden z rodičů, předloží kromě dokladů uvedených v odstavci 3 také souhlas druhého rodiče se změnou státního občanství dítěte, pokud

výkon rodičovské zodpovědnosti druhého rodiče nebyl omezen nebo pozastaven, nedošlo-li ke zbavení jeho rodičovské zodpovědnosti nebo způsobilosti k právním úkonům anebo pokud není pobyt druhého rodiče žijícího mimo území České republiky znám. Jsou-li oba rodiče dítěte zbaveni rodičovské zodpovědnosti, výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven či omezen, nemají-li způsobilost k právním úkonům nebo pokud není pobyt rodičů žijících mimo území České republiky znám, může učinit prohlášení soudem ustanovený poručník, popřípadě opatrovník dítěte; souhlas rodičů se v těchto případech nevyžaduje.

(5) Zastupitelský úřad České republiky vydá fyzické osobě doklad o pozbytí státního občanství České republiky.

(6) Úřad po obdržení prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky oznámí jeho pozbytí

- a) ohlašovně místa současného trvalého pobytu nebo posledního trvalého pobytu v České republice,
- b) Policii České republiky,
- c) územní vojenské správě, podléhá-li fyzická osoba branné povinnosti.

§ 17

Nabytím cizího státního občanství

(1) Státní občan České republiky pozbývá státní občanství České republiky dnem, kdy na základě výslovného projevu vůle (žádost, prohlášení, souhlas nebo jiný úkon směřující k nabytí cizího státního občanství) dobrovolně nabyde cizí státní občanství. K pozbytí státního občanství České republiky nedojde v případech, kdy došlo k nabytí cizího státního občanství v souvislosti s uzavřením manželství se státním občanem cizího státu, a to za předpokladu, že došlo k nabytí cizího státního občanství manžela za trvání manželství. K pozbytí státního občanství České republiky nedojde ani v případech, kdy k nabytí cizího státního občanství došlo narozením.

(2) Úřad po obdržení oznámení o pozbytí státního občanství České republiky oznámí jeho pozbytí

- a) ohlašovně místa současného trvalého pobytu nebo posledního trvalého pobytu v České republice,
- b) Policii České republiky,
- c) územní vojenské správě, podléhá-li fyzická osoba branné povinnosti,
- d) ministerstvu, pokud pozbytí státního občanství České republiky nebylo úřadu oznámeno tímto ministerstvem.

ČÁST TŘETÍ

Zvláštní ustanovení o státním občanství České republiky v souvislosti se zánikem České a Slovenské Federativní Republiky

§ 18

nadpis vypuštěn

(1) Fyzická osoba, která měla k 31. prosinci 1992 státní občanství České a Slovenské Federativní Republiky a která nabyla volbou státní občanství Slovenské republiky v době od 1. ledna 1993 do 31. prosince 1993, se pokládá za státního občana České republiky, pokud se neprokáže, že toto občanství podle tohoto zákona pozbyla po provedení volby občanství Slovenské republiky.

(2) Státní občan České republiky, který měl k 31. prosinci 1992 státní občanství České a Slovenské Federativní Republiky, nepozbyde nabytím státního občanství Slovenské republiky státní občanství České republiky.

§ 18a

(1) Fyzická osoba, která měla k 31. prosinci 1992 státní občanství České a Slovenské Federativní Republiky, která nebyla státním občanem České republiky a která měla na území České republiky trvalý pobyt podle zvláštních právních předpisů 3f) , 3g) ke dni 31. prosince 1992 a tento pobyt dosud trvá, anebo která od tohoto data až dosud žije trvale na území České republiky (dále jen "prohlašovatel"), může učinit prohlášení o nabytí státního občanství České republiky.

(2) Prohlášení podle odstavce 1 se činí před úřadem příslušným podle místa trvalého pobytu

prohlašovatele, popřípadě podle místa, kde prohlašovatel trvale žije. K prohlášení se připojí

a) rodný list, a pokud prohlašovatel uzavřel manželství, i oddací list, popřípadě doklad o rozvodu manželství nebo úmrtí list zemřelého manžela,

b) doklady, jimiž prohlašovatel může prokázat trvalý pobyt na území České republiky, popřípadě skutečnost, že na území České republiky trvale žije nejpozději od 31. prosince 1992. 3c)

(3) Rodiče, popřípadě jeden z nich mohou do prohlášení zahrnout i dítě; toto dítě nemusí splňovat podmínku uvedenou v odstavci 1. K prohlášení se připojí

a) rodný list dítěte,

b) souhlas druhého rodiče s nabytím státního občanství České republiky, pokud nebyl výkon rodičovské zodpovědnosti druhého rodiče omezen nebo pozastaven anebo nedošlo-li ke zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo způsobilosti k právním úkonům.

(4) Rodiče, popřípadě jeden z nich mohou pro dítě učinit samostatné prohlášení; toto dítě nemusí splňovat podmínku uvedenou v odstavci 1, pokud je alespoň jeden z rodičů státním občanem České republiky. K prohlášení se připojí doklady uvedené v odstavci 3.

(5) Jsou-li oba rodiče dítěte žijícího na území České republiky zbaveni rodičovské zodpovědnosti nebo výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven či omezen anebo nemají způsobilost k právním úkonům, může učinit prohlášení soudem ustanovený poručník, popřípadě opatrovník dítěte; souhlas rodičů se v těchto případech nevyžaduje. Poručník nebo opatrovník k žádosti připojí

a) rodný list dítěte,

b) pravomocné rozhodnutí soudu o jeho ustanovení poručníkem nebo opatrovníkem.

(6) Státní občanství České republiky se podle tohoto ustanovení nabývá dnem vydání osvědčení o nabytí státního občanství České republiky prohlášením. Nejsou-li splněny podmínky pro vydání osvědčení, úřad prohlášení rozhodnutím odmítne.

(7) Nabytí státního občanství České republiky oznámí příslušný úřad

a) ohlašovně místa trvalého pobytu nebo místa, kde fyzická osoba trvale žije,

b) Policii České republiky,

c) územní vojenské správě, jde-li o osobu podléhající branné povinnosti,

d) ministerstvu.

§ 18b

(1) Státní občan Slovenské republiky, který měl k 31. prosinci 1992 státní občanství České a Slovenské Federativní Republiky a který nabytí státní občanství Slovenské republiky udělením v době od 1. ledna 1994 do 1. září 1999, může učinit prohlášení o nabytí státního občanství České republiky, pokud toto občanství již v mezidobí nenabyt jinak.

(2) K přijetí prohlášení je příslušný zastupitelský úřad, je-li prohlášení činěno v cizině. Je-li prohlášení činěno v České republice, je k jeho přijetí příslušný úřad podle místa trvalého pobytu, popřípadě posledního trvalého pobytu prohlašovatele na území České republiky. Pokud prohlašovatel v České republice nikdy trvalý pobyt neměl, je k přijetí prohlášení příslušný úřad městské části Praha 1.

(3) Prohlašovatel prokáže svoji totožnost a v prohlášení uvede místo současného trvalého pobytu, popřípadě posledního trvalého pobytu v České republice; neměl-li nikdy takový pobyt, tuto skutečnost uvede.

(4) K prohlášení se připojí rodný list prohlašovatele a listina o udělení státního občanství Slovenské republiky; pokud prohlašovatel uzavřel manželství, připojí se podle okolností i oddací list, doklad o rozvodu manželství nebo úmrtí list zemřelého manžela.

(5) Zastupitelský úřad, který prohlášení obdrží, je povinen je postoupit spolu s připojenými doklady nejpozději do 30 dnů úřadu příslušnému podle odstavce 2.

(6) Rodiče mohou do prohlášení zahrnout i dítě; to nemusí splňovat podmínku uvedenou v odstavci 1. K prohlášení se připojí rodný list dítěte. Pokud prohlášení podává pouze jeden z rodičů, k prohlášení připojí souhlas druhého rodiče s nabytím státního občanství České republiky,

pokud nebyl výkon rodičovské zodpovědnosti druhého rodiče omezen nebo pozastaven, nedošlo-li ke zbavení jeho rodičovské zodpovědnosti nebo způsobilosti k právním úkonům nebo pokud není pobyt druhého rodiče žijícího mimo území České republiky znám.

(7) Rodiče mohou pro dítě učinit samostatné prohlášení; toto dítě nemusí splňovat podmínku uvedenou v odstavci 1, pokud je alespoň jeden z rodičů státním občanem České republiky. K prohlášení se připojí doklady uvedené v odstavci 6.

(8) Jsou-li oba rodiče dítěte zbaveni rodičovské zodpovědnosti, výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven či omezen, nemají-li způsobilost k právním úkonům nebo pokud není pobyt rodičů žijících mimo území České republiky znám, může učinit prohlášení soudem ustanovený poručník, popřípadě opatrovník dítěte; souhlas rodičů se v těchto případech nevyžaduje. Poručník nebo opatrovník k žádosti připojí

a) rodný list dítěte,

b) pravomocné rozhodnutí soudu o jeho ustanovení poručníkem nebo opatrovníkem.

(9) Příslušný úřad ověří, zda jsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem pro vydání osvědčení o nabytí státního občanství České republiky prohlášením; jsou-li tyto podmínky splněny, úřad osvědčení vydá, v opačném případě prohlášení rozhodnutím odmítne.

(10) Státní občanství České republiky se podle tohoto ustanovení nabývá dnem vydání osvědčení o nabytí státního občanství prohlášením.

(11) Nabytí státního občanství České republiky oznámí příslušný úřad

a) ohlašovně místa trvalého pobytu v České republice,

b) Policii České republiky, pokud má prohlášovatel na území České republiky povolen pobyt,

c) územní vojenské správě, jde-li o osobu podléhající branné povinnosti,

d) ministerstvu.

§ 18c

(1) Státní občan Slovenské republiky, který

a) se narodil na území Slovenské republiky rodičům, z nichž jeden měl státní občanství České socialistické republiky nebo České republiky a druhý státní občanství Slovenské socialistické republiky nebo Slovenské republiky a

b) ke dni 31. prosince 1992 byl státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky a současně Slovenské republiky mladším 18 let, může učinit prohlášení o nabytí státního občanství České republiky, pokud toto občanství již v mezidobí nenabyl jinak.

(2) K přijetí prohlášení je příslušný zastupitelský úřad, je-li prohlášení činěno v cizině. Je-li prohlášení činěno v České republice, je k jeho přijetí příslušný úřad podle místa trvalého pobytu, popřípadě posledního trvalého pobytu prohlášovatele na území České republiky.

(3) Prohlášovatel prokáže svoji totožnost a v prohlášení uvede místo současného trvalého pobytu, popřípadě posledního trvalého pobytu v České republice; neměl-li nikdy takový pobyt, tuto skutečnost uvede.

(4) K prohlášení se připojí rodný list prohlášovatele a doklad o státním občanství Slovenské republiky a dále doklady o státním občanství rodičů prohlášovatele v době jeho narození. Pokud prohlášovatel uzavřel manželství, připojí se podle okolností i oddací list, doklad o rozvodu manželství nebo úmrtní list zemřelého manžela.

(5) Za dítě mohou učinit prohlášení podle odstavce 1 jeho rodiče, popřípadě jeden z nich. K prohlášení se připojí rodný list dítěte a doklad o státním občanství Slovenské republiky a dále doklady o státním občanství rodičů v době narození dítěte. Jestliže prohlášení činí za dítě pouze jeden z rodičů, připojí k prohlášení souhlas druhého rodiče s nabytím státního občanství České republiky, pokud nebyl výkon rodičovské zodpovědnosti druhého rodiče omezen nebo pozastaven, nedošlo-li ke zbavení jeho rodičovské zodpovědnosti nebo způsobilosti k právním úkonům nebo pokud není pobyt druhého rodiče žijícího mimo území České republiky znám.

(6) Jsou-li oba rodiče dítěte zbaveni rodičovské zodpovědnosti, výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven či omezen, nemají-li způsobilost k právním úkonům nebo pokud není pobyt rodičů žijících mimo území České republiky znám, může učinit prohlášení soudem ustanovený poručník, popřípadě opatrovník dítěte; souhlas rodičů se v těchto případech nevyžaduje. Poručník nebo opatrovník k prohlášení připojí

a) doklady uvedené v odstavci 5 větě druhé a

b) pravomocné rozhodnutí soudu o jeho ustanovení poručníkem nebo opatrovníkem.

(7) Zastupitelský úřad, který prohlášení obdrží, je povinen je postoupit spolu s připojenými doklady nejpozději do 30 dnů úřadu příslušnému podle odstavce 2.

(8) Příslušný úřad ověří, zda jsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem pro vydání osvědčení o nabytí státního občanství České republiky prohlášením; jsou-li tyto podmínky splněny, úřad osvědčení vydá, v opačném případě prohlášení rozhodnutím odmítne.

(9) Státní občanství České republiky se podle tohoto ustanovení nabývá dnem vydání osvědčení o nabytí státního občanství prohlášením.

(10) Nabytí státního občanství České republiky oznámí příslušný úřad

a) ohlašovně místa trvalého pobytu v České republice,

b) Policii České republiky, pokud má prohlašovatel na území České republiky povolen pobyt,

c) územní vojenské správě, jde-li o osobu podléhající branné povinnosti,

d) ministerstvu.

§ 19

Žádosti o udělení státního občanství České republiky podané před nabytím účinnosti tohoto zákona, o kterých nebude rozhodnuto do nabytí jeho účinnosti, se považují za podání podle ustanovení § 18a.

ČÁST ČTVRTÁ

Ustanovení společná a závěrečná

Doklady o státním občanství

§ 20

(1) Státní občanství České republiky se prokazuje

a) občanským průkazem,

b) cestovním dokladem,

c) osvědčením, popřípadě potvrzením o státním občanství České republiky,

d) vysvědčením o právní způsobilosti k uzavření manželství, je-li v něm údaj o státním občanství České republiky uveden.

(2) Osvědčení o státním občanství České republiky vydává úřad příslušný podle místa trvalého pobytu osoby, o jejíž státní občanství se jedná. Pokud osoba trvalý pobyt na území České republiky nikdy neměla, vydává osvědčení o státním občanství České republiky Úřad městské části Praha 1.

(3) Žádost o vydání osvědčení o státním občanství České republiky podává fyzická osoba nejdříve dnem, kdy nabyde zletilosti; za dítě podává žádost jeho zákonný zástupce.

(4) Žádost o vydání osvědčení o státním občanství České republiky se podává u úřadu nebo obecního úřadu, městského úřadu, v hlavním městě Praze u úřadu městské části, v územně členěných statutárních městech u úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části, pro územní vojenské újezdy u újezdního úřadu určeného zvláštním právním předpisem, 3e) příslušného podle místa trvalého, popřípadě posledního trvalého pobytu osoby, o jejíž státní občanství se jedná. Pokud osoba na území České republiky trvalý pobyt nikdy neměla, podává žádost u Úřadu městské části Praha 1. Má-li osoba trvalý pobyt v cizině, může žádost podat prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky. Tento úřad je povinen žádost postoupit úřadu příslušnému k vydání osvědčení o státním občanství České republiky nejpozději do 15 dnů od jejího podání.

§ 21

Prohlášení o volbě (§ 6) a o pozbytí státního občanství České republiky (§ 16) se činí ve dvojím vyhotovení. Zastupitelský úřad České republiky zašle obě vyhotovení ministerstvu.

§ 22

(1) Doklady vystavené orgány cizího státu, které předkládají fyzické osoby podle tohoto zákona,

a) musí být opatřeny potřebnými ověřeními, 4) nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána,

b) musí být úředně přeloženy do českého jazyka, 5) jsou-li vystaveny v cizím jazyce.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije v případě, že jsou doklady vystaveny příslušnými orgány Slovenské republiky.

§ 23

(1) Úřad vede evidenci fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky, pokud mají nebo měly v územním obvodu úřadu trvalý pobyt. Pokud takovýto pobyt na území České republiky nikdy neměly, vede evidenci Úřad městské části Praha 1. Krajský úřad vede evidenci fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky, pokud mají nebo měly v územním obvodu kraje trvalý pobyt.

(2) Ústřední evidenci fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky, vede ministerstvo.

(3) Soud, který rozhodl o osvojení dítěte, jestliže tímto osvojením dítě nabylo státní občanství České republiky podle § 3a, oznámí tuto skutečnost do 10 pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozsudku o osvojení úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu dítěte. Nemá-li dítě trvalý pobyt na území České republiky, pak Úřadu městské části Praha 1.

(4) Soud nebo obecní úřad, před nimiž dojde k souhlasnému prohlášení rodičů o určení otcovství, nebo soud, který rozhodl o otcovství k dítěti, jehož matka je cizinka a otcem byl určen státní občan České republiky, oznámí tuto skutečnost do 10 pracovních dnů ode dne učinění souhlasného prohlášení rodičů nebo nabytí právní moci rozsudku úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu dítěte. Nemá-li dítě trvalý pobyt na území České republiky, pak Úřadu městské části Praha 1.

§ 24

Zjišťování státního občanství

(1) Ve sporných případech provádí zjišťování státního občanství České republiky úřad příslušný podle místa trvalého pobytu, popřípadě posledního trvalého pobytu osoby, o jejíž státní občanství se jedná. Pokud osoba trvalý pobyt na území České republiky nikdy neměla, provádí zjišťování Úřad městské části Praha 1.

(2) Úřad vystaví fyzické osobě potvrzení o výsledku provedeného zjištění. Je-li to třeba k uplatnění práv fyzické osoby, do potvrzení uvede, kdy, popřípadě na základě jakých ustanovení fyzická osoba státní občanství České republiky nabyla nebo pozbyla.

(3) Žádost o zjištění státního občanství České republiky podává fyzická osoba nejdříve dnem, kdy nabyde zletilosti; za dítě podává žádost jeho zákonný zástupce.

§ 25

Vyhovuje-li se podle tohoto zákona v plném rozsahu podání žadatele, nevydává se s výjimkou ustanovení § 12 odst. 3 rozhodnutí ve správním řízení. 6)

§ 26

(1) Není-li tímto zákonem stanoveno jinak, může příslušný orgán státní správy prominout předložení dokladů stanovených v § 8 písm. a) a c), § 9 odst. 1 písm. a) a c), pokud by jejich obstarání bylo spojeno s těžko překonatelnou překážkou, lze-li bez jejich předložení zjistit přesně a úplně skutečný stav věci.

(2) Skutečnost, že není pobyt druhého rodiče žijícího mimo území České republiky znám (§ 6 odst. 4, § 9 odst. 2, § 16 odst. 4, § 18b odst. 6, § 18b odst. 8, § 18c odst. 5 a § 18c odst. 6), prokazuje žadatel (prohlašovatel) potvrzením nebo rozhodnutím vydaným příslušným úřadem státu, jehož je občanem; nemůže-li z objektivních důvodů takový doklad předložit, nahradí jej čestným prohlášením.

§ 27

Prohlášení podle tohoto zákona nepodléhájí správním poplatkům.
Přechodná ustanovení

§ 27a

Žádosti o udělení státního občanství České republiky, podané podle zákona České národní rady č. 39/1969 Sb. , o nabývání a pozbývání státního občanství České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, do 31. prosince 1992, se vyřizují podle předpisů platných ke dni jejich podání.

§ 27b

Vláda může nařízením prodloužit lhůty stanovené v § 18 odst. 1 a 2, § 18a a § 19 odst. 1 tohoto zákona, a to nejdéle do 30. června 1994.

§ 27c

Dítě, jehož osvojitelé byli ke dni jeho osvojení státními občany České republiky nebo by se jimi stali k 1. lednu 1969, nabylo osvojením státní občanství České republiky, pokud toto občanství nenabylo jinak.

§ 27d

Působnosti stanovené krajskému úřadu, úřadu městské části hlavního města Prahy, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 28

Zrušují se

1. Zákon České národní rady č. 39/1969 Sb. , o nabývání a pozbývání státního občanství České socialistické republiky, ve znění zákona České národní rady č. 92/1990 Sb.

2. Zákon č. 165/1968 Sb. , o zásadách nabývání a pozbývání státního občanství.

§ 29

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1993.

Uhde v.r.

Havel v.r.

Klaus v.r.

Příl.

DOTAZNÍK žádosti o udělení státního občanství

I.

1. Žadatel (žadatelka)

Jméno a příjmení, popřípadě též rodné příjmení

Datum a místo narození

Zaměstnání

Bydliště

Vzdělání

Rodinný stav

Kdy a kde uzavřel(a) manželství, popřípadě kdy a kde bylo manželství rozvedeno

Měsíční příjem

2. Manžel (manželka)

Jméno a příjmení, popřípadě rodné příjmení

Datum a místo narození

Zaměstnání

Bydliště

Vzdělání

Státní občanství

Měsíční příjem

3. Děti

Jméno a příjmení

Datum a místo narození

Bydliště

Státní občanství

4. Dosavadní státní občanství žadatele (žadatelky)

Jak žadatel(ka) nabyl(a), popřípadě pozbyl(a) dosavadní státní občanství a jak je prokazuje

Dosavadní státní občanství

Žádal již v minulosti o státní občanství České republiky, kdy a kde

5. Pobyt na území České republiky

Od kdy se zdržuje na území České republiky

Od kdy má povolen trvalý pobyt na území České republiky

Pobyt před vstupem na území České republiky

Průkaz k pobytu na území České republiky

Cestovní doklad

II.

Rodiče žadatele (žadatelky)

Jméno a příjmení

Datum a místo narození

Státní občanství

Bydliště

Pobyt na území České republiky

Žádali již v minulosti o státní občanství České republiky, kdy a kde

Dne

.....
podpis pracovníka úřadu

.....
podpis žadatele (žadatelky)

razítko se státním znakem

Vybraná ustanovení novel

Čl.II zákona č. 357/2003 Sb .

Přechodná ustanovení

1. Prohlášení o nabytí nebo pozbytí státního občanství České republiky učiněná dětmi staršími 15 let nebo žádosti o udělení státního občanství těmito dětmi podané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, o nichž nebude rozhodnuto do nabytí jeho účinnosti, se vyřizují podle dosavadních právních předpisů.

2. Žádosti slovenských státních občanů, kteří měli k 31. prosinci 1992 státní občanství České a Slovenské Federativní Republiky a kteří nabyli státní občanství Slovenské republiky udělením v době od 1. ledna 1994 do 1. září 1999, podané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, o nichž nebude rozhodnuto do dne nabytí jeho účinnosti, se považují za prohlášení podaná podle § 18b zákona č. 40/1993 Sb., ve znění tohoto zákona.

1) Např. zákon č. 236/1920 Sb. , kterým se doplňují a mění dosavadní ustanovení o nabývání a pozbývání státního občanství a práva domovského v republice Československé, zákon č. 152/1926 Sb. , o udělení státního občanství československého některým osobám, zákon č. 60/1930 Sb. , jímž se provádí úmluva ze dne 16. července 1928 mezi Československem a Spojenými státy Severoamerickými o naturalizaci, zákon č. 194/1949 Sb. , o nabývání a pozbývání československého státního občanství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 39/1969 Sb. , o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

1a) Například § 8 odst. 2 občanského zákoníku .

2) § 52 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb. , o rodině, ve znění zákona č. 132/1982 Sb. a zákona č. 234/1992 Sb.

3) § 54 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb.

3a) § 4 zákona č. 131/2000 Sb. , o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 273/2001 Sb.

3b) § 2 písm. a) zákona č. 412/2005 Sb. , o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

3c) § 34 až 39 zákona č. 71/1967 Sb. , o správním řízení (správní řád).

3e) § 2 zákona č. 301/2000 Sb. , o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. Vyhláška č. 207/2001 Sb. , kterou se provádí zákon o matrikách.

3f) Zákon č. 133/2000 Sb. , o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

3g) Zákon č. 326/1999 Sb. , o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

4) § 52 zákona č. 97/1963 Sb. , o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů.

5) Zákon č. 36/1967 Sb. , o znalcích a tlumočnických.

6) Zákon č. 71/1967 Sb. , o správním řízení (správní řád).